

Nagyváradai Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANO főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hírlapiroda
Szerkesztőség Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

SÁNDOR JÓZSEF NAGY BESZÉDE A SZENÁTUSBAN

A Magyar Párt nevében nyilatkozott a királyi trónbeszédéről, a választási karrelről és a magyarság kívánságairól

Bukaresti tudósítónk telefonálta: A szenátus mai ülésén Sándor József szenátor a következő deklarációt fogja felolvasni az országos Magyar Párt nevében:

— Szenátor Urak!

A minden irányban békét, nyugalmat és fejlődést kereső trónbeszéd nyolc év óta először említette a kisebbségi kérdést is, — mely közjogi tényért

teljes hálával és köszönettel tartozunk nemcsak Ö.elségének, hanem a kormánynak is,

amely ezen tényért a teljes felelősséget viseli. Szerettünk volna ugyan többet látni, illetve hallani, azonban a választási kartell miatt olyan ellenséges indulattal, — hogy ne mondjuk: rosszakarattal — viselkedtek irántunk, némely parlamenti és publicisztikai tényezők, hogy nyolc év után a belső konszolidáció egyik eredményeként kell e. k. nyelünk a trónbeszédnek ezt a kijelentését is — és biztosítanunk kell minden vezető politikai pártot, hogy minden irányban valljuk azt a meghatározást, amely választási kartellünk alapeve, s amely a következőket tartalmazza:

— Kijelenti a Magyar Párt, hogy hajlandó támogatni a kormánynak, ha kell: a kormánynak az országos konszolidáció érdekében kifejtett munkásságát mindaddig, amíg a kormány, illetve kormányok működése a magyar kisebbség érdekeivel összhangban lesz. Ez ugyan csak általános és összefoglaló meghatározás, de természetesen érdekről van szó, amelyek felett áll ugy magyarság, mint román részről a józan belátás, amint a válaszfelirat is mondja: a méltányosság. De azt hisszük, ez az a minimum, amelyet egy alkotmányos modern államban a legnyilvánvalóbb etnikai, felekezeti kisebbség és általában a kisebbségek megkövetelhetnek, amikor tudvalevő, hogy a kisebbségek az ország

lakosságának szinte egyharmadrészét alkotják. — olyan számot tehát, amellyel a hazáját és nemzetét szerető minden gondviselészerű államférfinak és a vezetése alatt álló kormánynak és pártnak számolnia kell, ha az országban tényleg békét, nyugalmat és fejlődést akar. Amint azt a trónbeszéd és a válaszfelirat is kifejezte.

— Mert, hogy ha az ország kétharmad többsége beillik két oszlopnak és a kisebbségek csak egy oszlopnak felelnek meg, nem kell feledni, hogy

két oszlopra lehet ugyan egy kaput, ha kell diadalkaput is építeni, de védelmet adó fedélhez legalább három oszlop kell,

melyeknek egyikét a kisebbségek szolgáltatják. Vagy, mint Petrovici közoktatásiügyi miniszter július 13-án, itt a szenátusban filozófiai mélységgel kifejtette: hogy ha

olyan korszakot élünk, amelyben megalkottuk a szövetséget a népeknek, amelyek különböző határok között éltek, kötelességünk, hogy az idő követelte helyzet magaslatán álljunk és megszeres-

sük a nemzetiségek szövetségét is — Ezt mondjuk mindenkor kormányoknak, akik velünk békességben, egyetértésben, kölcsönös tiszteletben akarnak élni és nem a sovén, vagy más egyoldalú túlzást tartják a népszerűség, az emelkedés, vagy a hatalom alapjának, hanem a nemzetek, népek sorsát intéző Istenben való hitet, az ebből folyó morális tanulság, mindenek felett a lelkiismeretet és a becsületet. Ez a mi politikánk.

Nem vonják be a moziengedélyeket

Marcus rendőrprefektus nyilatkozata

— Saját tudósítónktól —

A hét folyamán a Nagyváradai Estilap közölte Turbure polgármester nyilatkozatát a moziengedélyek meghosszabbításáról. A polgármester megerősítette azt az értesülést, hogy a moziengedélyek kiadása revízió alá kerül s kijelentette, hogy ismét fölmerült a moziknak a város által való át vételének régi terve is.

Marcus István rendőrprefektus tegnap tért haza Bukarestből, ahol eljárt a mozi kérdésben is. A rendőrprefektus az engedélyek meghosszabbításáról így nyilatkozott:

— Kihallgatáson voltam Goldis miniszter és Demetrescu államtitkár uraknál, akikkel tárgyaltam a moziengedélyek kiadásáról. — Írásbeli előterjesztésemet mindketten magukévá tették és elfogadták irányelveimet.

— A lejárt moziengedélyek meghosszabbítása néhány napon belül megtörténik s az új engedélyek évekre szólnak, nem pedig 2 hónapra, mint az eddigiek.

Értesülésünk szerint

egyetlen mozitól sem vonják be az engedélyt,

csupán kötelezik a mozgóképszínházak igazgatóságát, hogy jövődelmük bizonyos százalékát szolgáltatassák be Erdély legrégebbi román kulturális egyesületének, az Astrának.

Új tornádó pusztított az amerikai partokon

Több virágzó helység elpusztult

Newyorkból táviratozzák:

Mistrides és Arkansas államokból a tornádó borzalmas pusztításáról érkeznek jelentések.

A borzalmas erejű forgószél szétrombolta a táviró és telefonvezetéseket s így megbízható részletjelenségek a katasztrófáról hiányoznak.

Az eddigi híreink szerint több virágzó helység teljesen megsemmisült s rengeteg emberélet veszett oda.

Az első jelentések hatvan halottat és többszáz sebesültet említenek.

A szerencsétlenség színhelyét repülőgépeken közelítik meg a mentőakció intézői.

Nagy diplomáciai tanácskozás Belgrádban az albániai események miatt

Belgrádból jelentik: Az itteni olasz, román és más követek felkeresték Nincsics fogoszláv külügyminisztert, — mint kiszívargott — az északalbániai eseményekkel kapcsolatban.

Az albán események ügyében Belgrád és Róma közt eszmecsere folyt, amelyen megállapították, hogy mindkét kormány tisztán Albánia belügyének tekinti az eseményeket.

Készül az új banktörvény

Nem maximálják a kamatot, de szabályozzák a betéteket és rendezik a hitelt

A Nagyvárad Estilap hetekkel ezelőtt ismertette a csehszlovák banktörvényt, amely a kisebbségi részvényesek és a betétesek védelméről szól. A készülő román banktörvény csaknem teljes egészében átvette a cseh törvények intézkedéseit és azokkal a hatóságos módszerekkel akarja a hitelviszonyokat rendezni, amelyek Csehszlovákiában teljes eredményre vezettek.

A készülő tervezet szerint ugyanis a törvény mindenekelőtt szigorú rendszabályokhoz fogja kötni a bankok betéti-üzleteit.

Ötmillió lei alaptőkével kevesebb tőkével rendelkező bank betéti-üzleteivel egyáltalában nem foglalkozhatik a jövőben és ezek a kisebb bankok csak is más üzletágakat folytathatnak.

A nagyobb bankok kötelesek betétállományukról pontos kimutatást készíteni és az e célra szervezendő központi bizottsághoz betétesíteni. A bizottság a betétek minden változásáról pontosan értesítendő.

Minden betét üzlettel foglalkozó bank köteles lesz a betéteiből külön önálló alapot létesíteni és ez az alap csak a törvényben meghatározott módon és a bizottság ellenőrzése mellett használható fel.

Bármelyik bank betéteiből kihelyezéseket csak a bizottság engedélyével eszközölhet, a bizottságnak jogában áll a kihelyezés fölött előzetes cenzurát gyakorolni és bonítás szempontjából is elbírálni a betét alaphoz folyósítandó kölcsönöket. Ilyenformán a bank kihelyezései mindig mobilak, behajthatók lesznek és nem lesz szüksége egyetlen intézetnek sem arra, hogy magas kamatokat szedjen a kockázat ellenértékéért.

A Banca Nationala visszafizetésétől fog függni, az egyes intézeteknek joguk lesz a betétalapok arányában a Banca Nationalától hitelt igényelni.

Ez az új rendszabály minenekelőtt megvédi a betéteseket a rossz spekuláció káros hatásaitól, mindenki rizikó nélkül teheti be pénzét a bankba, aminek kétségtelenül az lesz az eredménye, hogy a magánüzora megszűnik, a kamatláb leszáll, a pénzügyi viszonyok lassanként a normális állapot felé közelednek.

A bankok olcsó és biztosított betétet tudnak, olcsóbban is tudják a pénz-

züket kihitelezni és a Banca Nationalának módjában fog állni minden bankot támogatni, mert a betét alapok az összes intézetek feltétlen bonítását biztosítani fogják.

A tervezet természetesen még nincs kész teljes egészében.

A kormány nagyszabású terve az építkezés támogatására

Kölcsönök — harminceves amortizációval Mindenféle kedvezmények

— Bukaresti tudósítónk távirata —

A munkügyi minisztériumban tegnap Plesoanu államtitkár előnöklele alatt ülést tartott az a bizottság, amely az építkezés elősegítését célzó törvénytervezet elkészítésével van megbízva. Hogy az építkezést előmozdítsa, az új törvénytervezet a könnyítések egész sorát helyezi kilátásba, építőtársulatok és magánszemélyek számára, akár maguk fogják bent az új házban, akár berbeadják azt. E célból az építkezések köteleznie kell magát a minisztériummal szemben, hogy legkésőbb 1932-ig befejezi a tervezett építkezést. A könnyítéseket csakis a munka megkezdése előtt hat hónappal adják meg.

Mindazok az épületek, amelyek a törvény alapján készülnek, tíz éven át mentesek bármiféle állami, megyei és községi adó alól: további öt éven át az adók 75 százalékát engedik el nekik, újabb öt éven át pedig az adók 50 százalékát, — kivéve a bérleti szerződés után járó egy százalékos forgalmi adót, amelynek jövedelmét az építkezési alap javára fordítják.

Ezenkívül, az építőanyag szállításánál és a kőművesek utazásánál ötvenszázalékos redukciónak adnak és jelentékenyen leszámítják a külföldről behozott építőanyagok és gépek vámját is.

Az ipari, kereskedelmi és pénzügyi társulatok, amelyeknek

ben, de ezekből az előzetes hírekből is megállapítható az, hogy a csehszlovák mintát veszi alapul és így kipróbált és gyakorlatba már átment törvényalkotásnak készül.

A nagy probléma csak az, miképpen fog nálunk bevalni a csehszlovák példa. Nálunk ugyanis egészen másak a gazdasági viszonyok és egyelőre egyáltalában nem lehet még tudni, hogy az élet ilyen körülmények között igazolni fogja-e a tervezetet?

alaptőkéjük 20 millió lejen felül van és amelyek bérelt helyiséget foglalnak el, kötelesek 1930 december 31-ig saját ingatlant építeni.

Azok az ipari, kereskedelmi és pénzügyi társulatok, amelyek rendszeresen 50-nél több alkalmazottat foglalkoztatnak, kötelesek lakóházakat építeni alkalmazottaik és ezeknek családja részére. E célból a munkaadók közzégenként szindikátusokba tömörülnek. Több ilyen szindikátus egy-egy kerületi szövetséget alkot. Ha a törvény életbelépte után hat hónap alatt meg nem csatlakoznak a munkaadók szindikátusokhoz, akkor hivatalból fogják ezeket megszervezni.

Az állam egy éve alatt magának az Általános Építő Szövetkezeti (Casa Generala de Constructii), amely hitelt fog nyújtani tisztviselőknek és nyugdíjasoknak az építkezésre, — továbbá hitelt nyújt olyan magánszemélyeknek is, akiknek évi jövedelme nem haladja meg a 300 000 lejt.

Az ilyen kölcsönöket tisztviselők és nyugdíjasok harminc, más magánszemélyek pedig husz év alatt kell, hogy amortizálják.

Peru és női ruhaszövetek nagy választékban Leimer Márton R.-T.-nél

Ezüst díszdíjak KALMANNAL

Pénzünk rohamos javulásával mi is mélyen leszállottunk árainkkal és adunk finom selyemflor harisnyt 78 leiért, gyermek pullover 240 leiért. Elegáns selyem sál 142, női mellényt 200, gyermek gyapju swettert 155 leiért. Trico-alsók, keztyűk és minden kötöttáru nagyon olcsó a „Hőherke” áruházban a Sas-palotában.

Dec. 4 szombat

Rosé

Vonósnégyes egyetlen hangversenye

Jegyek Hegedüs Hirlapirodában

Keyman szinkör

A feledés Országútján. A kitüntetésben részesült Hella Moja valóban a legérdekesebb társadalmi témát dolgozta fel mesterien. A Feledés országútján című filmben, amelynek ma lesz a bemutató előadása a Keyman-Szinkörben. Kivül a leg híresebb filmszínészek játszanak a filmben, mely tökéletes rendezésénél és ragyogó kiállításánál fogva tényleg az idei szezon egyik legnagyobb slágere. A Feledés országútján ma, vasárnap, és hétfőn lesz műsoron a 3, 5, 7 és 9 óras előadásokon.

Dorian-Filmszínház Ma, szombaton és holnap vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor Tigris hosszuja 14 felvonásos nagy kalandfilm. A főszerepben: Joe Bonome. FIGYELEM! Ez a film, amely tulajdonképpen a „Szent rubin” folytatása, önállóan is megérthető.	Holnap, vasárnap d. e. 11 órákor matiné 10 lejes helyárakkal Molnár Ferenc diákrege és nyolc filmen A Pál-utcai fiúk Főszerepben: Verebes Ernő (a Duna keringőből) Széchü Ferkó és Farago Gyuri Ezenkívül: Le a férfiakkal 5 felvonásos vígjáték	PASSAGE mozgószínház Ma szombaton fél 4, fél 6, fél 8 és egyenlő 10 órákor Szent rubin 16 felvonásos érdekfeszítő film A főszerepben: Joe Bonomó 10 és 15 lejes helyárakkal
---	---	--

Jön: A három kakukóra

Keyman szinkör

Holnap, vasárnap 11 órákor

nagy matiné Newyorki banditák

Főszerepben: **HARRY HILL** és egy két felvonásos bohózat

10 lejes helyárak

KOMOLY VESZÉLY

A kiszolgáló segéd hévvel magyarázza: — Nagyságos asszonyom, biztosíthatom Önt, hogy ez a szer oly biztos, hogy a télikabátja új lesz. — Az Isten szerelméért, ne olyan hangosan! A férjem még érdeklődni fog e szer után.

Menyasszonyi kelengyékhez vásárolj chifonok, damasztok Leimer Márton R.-T.-nél szerezhetők be.

Több tárgy nem lévén... Kelen Béla nem elnököl többé

Vannak emberek, akiket egyenesen predesztinál az egyéniségük arra, hogy másokat vezessenek. S az ilyen hívatott korifeusok között vannak született elnökök: olyanok, akikben mindig összpontosul a közbizalom, mert beállunk van az ellentétek kiegyenlítéséhez szükséges tapintat és erő. Ilyen ember volt Kelen Béla is, aki tegnap délután utoljára volt központja egy összeövetelésnek, hatalmas, szomorú népgyűlésnek, amely az ő temetésére jött el.

— A gyűlést megnyitom... —
Hogy várta mindenki ezt a megszokott, kedves hangot. Mert Kelen Bélát sokszor hallottuk elnökölteni, politikai, társadalmi, kulturális összejöveteleken. De most, ezen az utolsó, szomorú gyűlésen, amelynek egyetlen megrendítő tárgya az ő emlékezete volt, hiába vártuk a megszokott elnöki szót.

Most az egyszer nem ő volt az, aki megnyitotta a gyűlést, üdvözölte a megjelenteket és ismertette a tárgysorozatot, szegény jó megboldogult Kelen elnök ur. Igaz, hogy most nem is volt ellentét a megjelentek közt, nem volt ellenzék és a szónokokat sem zavarta senki, hiszen mindenki gyászolt és mindenki Kelen Bélát siratta... Mégis, mi, akik megszoktuk az ő csöndes, békéltető és okos hangját, most elvártuk volna, hogy néma, de azért érthetően, úgy, amint azt a halottal szokták, bejelentse a tisztelt gyászoló gyűlekezethez, az utolsó elnöki zárszót, azt, hogy:

— Több tárgy nem lévén a gyűlést bezárom...

Szegény jó Kelen Béla nem elnököl többé. Több tárgy nem lévén... (K. L.)

November

27

Hideg még nincs, azért az arakból

10 százalékos leszállítók

MENDEL ruházati üzlet
Reg. Ferdinand Rákóczi-ut 3.

ROBBANÁS

— Látott Ön már olyan robbanást, ahol a szobában volt összes tárgyak a levegőbe repültek.

— Hogyne, amikor a feleségem rajtakapott a szobalány-nyal.

Apollo-mozgó

Ma, szombaton és holnap vasárnap
3, 5, 7 és 9 órakor

Lon Chaney

mesteri alakítása

A három iszentelen

című hatalmas 7 felv. drámában.
Megelőzőleg egy kitűnő burleszk megy.

Hétfőn: Dr. Weitzmann hatalmas zsidótárgy filmje

Az útok

Beregi Oszkár a főszerepben.

Vasárnap délelőtt fél 11 órai kezdettel

szenzációs matiné műsor
Repülés a föld körül

I. II. rész.

A két rész egyszerre lejátssza.

A főszerepekben:

Ellen Richter, Paul Brausewetter,

Max Landau.

10 teljes helytárolás.

Minden jegyhez ajándékot adunk.

Mától kezdve valutát is csak engedéllyel lehet vásárolni

A Banca Nationala legújabb rendelete

A Banca Nationala kebelében működő deviza-ellenőrző bizottság ma rendeletet intézett az autorizációval bíró pénzintézetekhez, amelyben utasítja őket, hogy a jövőben

effektív valutát is csakis előzetes engedély mellett szolgáltathatnak ki ügyfeleiknek.

Ez az intézkedés újabb megszorítását jelenti a normális gazdasági életnek. Amióta ugyanis a devizatorvény érvényben van, engedélyt csakis devizák vételére, vagy eladására kellett kérni, magánfelek személyenként ötezer lejtnek megfelelő összegben minden különös engedély nélkül vásárolhattak idegen valutát. — Mint ismeretes, a valuta-törvény életbeléptetése a lejjele való spekuláció megakadályozása érdekében vált szükségessé. Bármennyire megnehezítette is a kereskedelmi élet normális menetét a devizakereskedeleme korlátozása, mégis bele kellett törődni, mert más országokban is ezt a védekezést alkalmazzák a valuta kurzusának megvédése érdekében. Az effektív valuták kereskedelme azonban nem befolyásolta a lej kurzusát, mert olyan kis mennyiségben voltak forgalomban, azonkívül az ötezer

lejes korlátozás is kizárta tette, hogy spekuláció alapját képezhesse, így tehát a lej kurzusára semminő befolyással nem lehetett. Bankkörökben nem is tudták megindokolni, mi tette szükségessé a rendelet kibocsátását, amelynek sok értelme nincs, és Nagyváradon, az ország nyugati határvárosában, ahol az idegenforgalom nagy, valósággal katasztrófális helyzetet idéz elő. Nemcsak a váradai piac szempontjából sérelmes a rendelet, hanem az országba érkező idegenek szempontjából is, akik magukkal hozott valutakészleteiket rendszerint itt váltották be lejre. Ez természetesen most már meg fog szűnni, mert a bankok a valuta árának ezidőszori fluktuációja mellett nem fognak vásárolni idegen

valutákat, mert hiszen azok eladása hosszabb időt fog igénybe venni. Nehézségeket gördít a rendelet a külföldre utazó állampolgárok számára is, akik minden esetben engedélyt tartoznak kérni valuta vásárlásra. A rendeletnek az lesz a gyakorlati következménye, hogy a zugkereskedeleme fel fog virágzani és a felek, akiknek sürgős utazásaik alkalmával valuta-szükségletük lesz, kénytelenek lesznek azt a zugkereskedelemben jóval paritáson felül beszerezni.

A céltévesztett rendelet visszavonása érdekében sürgősen akcióba kell lépni a kereskedelmi érdekképviselőknek és értesülésünk szerint a Kereskedelmi Csarnok, valamint a Kamara kérni fogják annak visszavonását.

Joga van-e a városnak ingatlan-átírási illetéket szedni?

Erdekes per Nagyvárad városa ellen
a Tábla előtt

Nagyvárad városa tudniillik még ma is szedi az úgynevezett ingatlan átírási illetéket, amit is minden olyan ingatlan után meg kell fizetni, amely gazdát cserél. Nem is olyan csekély összeg ez az illeték, hiszen az ingatlan forgalmi értékének 2 százalékát teszi ki, egymillió lej után tehát 20,000 lejt. Ha ehhez az 5 százalékos forgalmi adót is hozzászámítjuk, akkor megértjük, hogy miért oly nehéz manapság házat, vagy teleket eladni Nagyváradon. Viszont még sohasem jutott senkinek az eszébe az, hogy

az ingatlan átírási illetéket joga van-e a városnak szedni?

A kérdést egy elvi jelentőségű pör vetette föl, amit is dr. Weimann Jenő ügyvéd, egyik ügyfele nevében indított Nagyvárad városa ellen.

A pört tegnap tárgyalta a nagyváradai Tábla, ahol dr. Weimann azzal érvelt, hogy

az új adótörvény megszüntette a telekkönyvi illetéket,

mert precizizotta a város illetékszedési jogát s a felsorolt illetékek közt az ingatlan-átírás nem szerepel. Ezzel szembe a város jogi képviselője: dr. Prodan Teodor ügyész, arra hivatkozott, hogy

az ingatlan-átírási illetékekből származó jövedelem a városi költségvetésben egymillió lej előiránnyal szerepel,

a költségvetést pedig a belügyminisztérium jóváhagyta, ami a város illetékszedési jogának elismerését jelenti. Erre aztán Weimann Jenő kifejtette, hogy

a belügyminiszternek nincs joga egy törvényellenes intézkedést szankcionálni,

de különben is a költségvetés jóváhagyása még nem jelenti azt, hogy az előirányzott jövedelem tényleg meg is lesz.

Színház

Heti műsor

Szombat délután fél 4 órakor: Csuda Mihály szerencsése, operett mérsékelt helyárral. Sorozat szám 25.

Szombat este 8 órakor: Liliom. Bevezető előadást tart: Kormos Ferenc, C. bérlet. Sorozat sz. 26.

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Liliom. Egy csirkefogó élete és halála. Munkás előadás. Sorozat szám 27.

Vasárnap délután fél 3-kor: Csókos asszony operett, új szereplőkkel. Mérsékelt helyárral. Sorozat szám 28.

Vasárnap délután fél 6-kor: Délibáb, vígjáték ujdonság ötöd-ször. Zahler Erzsébet fellépésével. Mérsékelt helyárral. Sorozat szám 29.

Vasárnap este fél 9-kor: Darázs-fészek, vígjáték ujdonság. Bemutató előadás Parlagi Ilonka fellépésével. Sorozat szám 30.

Hétfő este 8 órakor: Liliom, egy csirkefogó élete és halála. Bevezető előadást tart Kormos Ferenc, Molnár ciklus első előadása. A bérlet. Sorozat szám 31.

Kedd: Román előadás.

Szerda este 8 órakor: Darázs-fészek, vígjáték ujdonság másod-szor. Parlagi Ilonka fellépésével. C. bérlet. Sorozat szám 32.

Csütörtök este 8 órakor: Darázs-fészek, vígjáték ujdonság harmadszor. Parlagi Ilonka fellépésével. A bérlet. Sorozat szám 33.

Péntek este 8 órakor: Darázs-fészek, vígjáték ujdonság negyedszer. Parlagi Ilonka fellépésével. B. bérlet. Sorozat szám 34.

Szombat délután fél 4-kor: Muzsikás Ferkó, operett ujdonság kilencedszer. mérsékelt helyárral. Sorozat szám 35.

Szombat este 8 órakor: Akác-favirág, operett ujdonság Bemutató. C. bérlet. Sorozat szám 36.

Vasárnap délután fél 3-kor: Csuda Mihály szerencsése, operett ujdonság hatodszor. Mérsékelt helyárral. Sorozat szám 37.

Vasárnap délután fél 6-kor: Mikulás délután. Gyermekelőadás. Mérsékelt helyárral. Sorozat szám 38.

Vasárnap este 8 órakor: Akác-favirág, operett ujdonság másod-szor. Bérleten kívül. Sorozat 39.

— Liliom, Egy csirkefogó élete és halála. Ma, szombaton este Molnár Ferencnek szerdán bemutatott Liliom, egy csirkefogó élete és halála című poétikus színpadi alkotása kerül színpadra, mely a szerda esti nagy siker folytán nagy érdeklődésre tart számot. A mai előadás C. bérletben megy és Kormos Ferenc írónak nagy tetszéssel fogadott konferansa fogja vezetni.

— Darázs-fészek, Parlagi Ilonkával. Megérdemelt, nagy érdeklődés fűződik a Darázs-fészek vasárnap esti premierjéhez, melynek keretében tudvalevőleg Parlagi Ilonka fog először a színpadra lépni. A kiváló művésztelenségű leány a darab egyik igen bájos leányszerepét alakítja s már az eddigi próbákon annyi hivatottaságot árult el, hogy a vasárnapi debüt teljes sikerének ígérkezik. A Darázs-fészek előadásában a társulat java erői vesznek részt.

Könnyen vásárolhat

Ön is mindenféle ruházati cikket, mert módot nyújtunk, hogy **ruha- és kabát-anyagokat** tulfizetés nélkül

5 havi vagy 20 hetesi részleteire

beszerezhesen. — Nagy választékunk van szőnyeg, paplan, damaszt, vászonneműekben stb.

Witrácl Gábornál

Avram Iancu (Kossuth)-utca 10. Biharmegyei Takarékkal szemben.

SPORT

Minden készen áll

a ho.napi football-derbyre

A Törekvés Csomaggal megerősítve áll ki

A hirtelen ráánkösztöntő komor időjárás halomra döntötte a legszebb terveket és ha hamarosan újra ki nem derül, a váradi football-derby külső képe korántsem lesz olyan impozáns, mint amilyenre joggal számítottak. Egy azonban konstatació, hogy a levegő hirtelen lehűlése az érdeklődést korántsem lohasztotta le, sőt az egyre növekszik, úgy, hogy a NAC—Törekvés mérkőzésének erkölcsi és anyagi sikere teljesen biztosítottak látszik.

Különben az egyik csapat összeállításán igen előnyös változás történt és ez a váratlan körülmény a Törekvés javára billenti a mérleget. Tegnap még az volt a helyzet, hogy a Törekvés Csomagot nélkülözni fogja. A kivételes tehetségű csatárjátékos azonban, hazaérkezett és így klubjának színeit holnap

magára ölti. A NAC felállítása ugyanaz lesz, ahogy azt az Estilap már tegnap leközölte.

A szenzációsnak ígérkező küzdelem pontban 3 órakor kezdődik a Károly-pályán és azt dr. Morár Teofil vezeti le.

Arany ajándéktárgyak KALMÁNNAL !!

TISZTA SELYEM

CREPE DE CHINEK

minden színben
raktárra érkeztek

LEITNER MÁRTON R.-T. hoz

AZ MÁSI!

A papa azt mondja Mórckának:

— Mikor én olyan kicsi voltam, mint te, semmit se kaptam születésnapomra az apámtól.

— Hogy lehet az én apámat a tiedhez hasonlítani?

Leépítjük árainkat!

Divatos brocát-cipők 460.-- és 550.-- lei

Trottőr szürke naco-cipők .. 665.-- lei

Míg a készlet tart!

Derby

cipőgyár r. t.

fiókjai:

Str. Avram Iancu 5
(Kossuth-utca)

Str. Nicolae Iorga 7
(Zöldia-utca)

MOZI

— A „Tigris bosszuja“ csak ma és holnap látható még a Dorian-filmszínházban. A film főszerepét Joe Bonomó játsza, aki itt is, mint a „Szent rubin“ban 14 hosszú felvonáson keresztül erejéről és nagyszerű ügyességéről győződte meg bennünket. Az előadások 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. — Holnap, vasárnap délelőtt 11 órakor matiné 10 leies helyárral. Színpadra kerül: Molnár Ferenc híres diák-regénye, „Pál-utcai fiúk“, Boka szerepében Verebes Ernő a „Duna-keréngő“ főszereplője, továbbá Szécsy Ferkó és Faragó Gyurka. Színpadra kerül még „Le a férfiakkal!“ 5 felvonásos vígjáték. — Jön: „Három kakuk óra“ a berlini Ufa filmgyár legjobb produkciója.

— Lon Chaney tegnap mutatta be legújabb slágerfilmjét, „A három istentelent“ az Apolló mozgóban. Annyi meleg siker után, amit Lon Chaney, a Notre damei toronyőr, az Opera fantomja és a Megpofozott filmek főszerepének megjátszásánál elért, ebben a minden tekintetben egyéniségének és páratlanul álló művészetének megfelelő szerepben egy újabb rózsát köthet abba a szép csokorba, aminőt kevés művész mutathat fel. Egész biztos, hogy Lon Chaney ebben a darabjában mindenkinek tetszeni fog, s a legszelebb várákózt is ki fogja elégíteni.

— A Passage mozgószínházban 10 és 15 leies helyárral ma, szombaton színpadra kerül a „Szent rubin“ című 16 felvonásos kalandor-film. A főszerepet az óriás természetű Joe Bonomó alakítja. Az előadások fél 4, fél 6, fél 8 és egy negyed 10 órakor kezdődnek.

BAK-SÖR Kóstoló a Kispipában.

A Dreher-Haggenmacher Sörgyár Bak-sör különlegességének megismertetése céljából ma, vasárnap sörkóstolót rendezek

Czipóth Ferenc
„Kispipa“ vendéglős

FOGAK és teljes fogsorok szálpadlás nélkül;

FOG -tömések, Arany fogkoronák és hidak

FOG és gyökérhúzás fájdalom nélkül

Fogászati rendelő

Havi és heti részletfizetésre is.

Strada Iosif Vulcan (Nagy Sándor-utca) 11.

Meghívó

A Dreher Haggenmacher Nagyvárad Sörgvár Rt. 1926. december hó 16-án déli 12 órakor Nagyváradon, a Nagyvárad Takarékpénztár Rt. tanácstermében megtartandó

XIII-ik évi rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
2. az 1925/26. évi mérleg és nyereség veszteség számla bemutatása, megállapítása és határozathozatal a nyereség felosztása tárgyában,
3. határozathozatal az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény tárgyában,
4. a felügyelő-bizottság tiszteletdíjának megállapítása az 1926/27. üzletévre.
5. az igazgatóság és felügyelő-bizottság megbízatása lejárván, az új igazgatóság és felügyelő-bizottság megválasztása,
6. a vállalat alaptőkéjének harmincmillió leiről negyvenmillió leire való felemelése,
7. az alapszabályok 6. §-nak módosítása.

Az igazgatóság.

Mérlegszámla 1926. augusztus 31. én. Tartozik: Gyári telek 31.250.—, gyári épületek és berendezés 47.032.404.04, hordók 3.422.978.68, üvegek és ládák 18.678.—, fogatok 180.946.—, pénzüi készletek 229.859.26, árukészletek és nyersanyagok 10.773.643.72, adóssok és bankkövetelések 10.783.944.72, értékpapírok 70.500.—. Összesen: 72.544.204.42.

Követel: Részvénytőke 30 millió lei, részvényesek előleg befizetési száma 10.000.000.—, rendes tartalékalap 289.325.—, értéksökkenési tartalékalap 11.180.000.—, hitellezők 19.461.914.46, átmeneti számla 76.700.—, nyereség áthozat 1924 25-ről 112.532.63, folyó évi nyereség 1.423.732.33. Összesen: 72.544.204.42.

Nyereség- és veszteség-számla 1926. augusztus 31. én. Tartozik: Általános költségek 19.024.207.65, értéksökkenési tart. alapra 3.800.000 lei, kétes követelések tart. alapra 200.000.—, nyereség-áthozat 1924/25. évről 112.532.63, folyó évi nyereség 1.423.732.33. Összesen 24.560.472.61. Követel: Sor-számla 24.447.939.98, nyereség-áthozat 1924 25. évről 112.532.63. Összesen: 24.560.472.61.

Dr Bárdos József

órás üzletét Bul. Reg. Ferdinánd 24-a sz. alá (Sztaroveszky-utcával szemben) helyezte át

A szépművészeti minisztériumból ma délelőtt a polgármesteri hivatalhoz leirat érkezett, amelyben közli a miniszter, hogy értesülései szerint a népkisebbségi szintársulatok igazgatói nem mindenben respektálják azokat a feltételeket, amelyeket a koncesszióban a miniszter előírt. Így többek közt, írja a miniszter, nem engedik át a színházat román társulatok részére a kikötött havi nyolc napra: ezenkívül a kisebbségi társulatok délután is tartanak előadást ugyanazon a napon, amikor a román együttes szerepel ottan, s ez a délutáni előadás késő estig tart, úgy, hogy a román színészek csak későn foghatnak hozzá a játékhoz.

Sérelmesnek tartja a minisztérium azt is, hogy a diszleteket és a technikai személyzetet a kisebbségi igazgatók nem bocsátják a román társulatok rendelkezésére. A minisztérium azzal fejezi be leiratát, hogy ha a kisebbségi színház-igazgatók nem tesznek eleget a koncesszióban foglalt feltételeknek, akkor

a jövőre nem kapnak koncessziót.

Az Estilap munkatársa megkérdezte Tulbure György polgármestert, mi az álláspontja a leirattal szemben? A polgármester ezt mondotta:

— Tudomásom szerint Nagyváradon még nem fordult elő, hogy a román társulatok előadásait a magyar színigazgató bármiképpen is megakadályozta volna. Minden román társulatnak, a mely Váradra érkezett, az itteni színigazgató a legnagyobb készséggel állott rendelkezésére, — még azoknak is, amelyeknek nem volt koncessziójuk a minisztériumtól. A városi tanács valamennyinek ingyen fűtést és

világítást adott, a színigazgató pedig a diszleteket, — úgy, hogy a minisztériumnak ez a leirata — véleményem szerint — Nagyvárad magyar színházát semmiképpen sem érintheti.

Weisz Gáborné visszavonul

Egy asszony, aki az utolsó percig fáradhatatlan volt abban, hogy cáfolja öreg korát. Weisz Gáborné vezető egyéniség volt Nagyváradon a jótékonykodó nők közt. Nevéhez egy boldog és viruló intézmény fűződik: az izraelita fiuárház megalapítása.

Rengeteget dolgozott, agitált, beszélt, gyűjtött, amíg megvalósult terve, az árva fiúk otthona. Ma a Pável-utcán saját házuk van az árváknak, melyet egy nemesszívű emberbaráttól örökölték. Kezdte az intézmény hat árvával, ma huszonnégy kis emberpalánta növekszik a fiuárház oltalma alatt s Weisz Gáborné vezetésével dr. Konrád Béláné, Mihály Pálné, Láng Samuné, dr. Bárdos Imréné, élő lelkiismerete vigyáz rájuk s oltalmazza őket.

Özv. Weisz Gáborné magas korára való tekintettel most búcsút mond az aktív jótékonyagnak. De a szívet nem lehet tokba zárni és ez a nyugalom csak annyit jelent, hogy a hetven éven felüli özvegy urinő nem kíván az adminisztrációban belefolyni, mert különösen legutóbbi betegsége óta állandóan gyöngélkedik. Weisz Gáborné azonban továbbra is ott lesz egész bizonyosan, ahol a dűni és segíteni kell.

Róla beszéltek, hogy a 13 éves árva fiúk avatásán, akinek nem jelentkezett senkije, egyetlen rokona sem, azt magához kérte. Ellátta ajándékkal, csókolt és vigasztalta. Reményt öntött beléjük csüggedő elhagyatottságukba. — Anya volt anyjuk helyett.

Weisz Gáborné megérdemelt ünneplésére gyűlnek össze hétfőn a nagyvárad jótékonyág összes dolgozó emberei. Búcsúztatják Weisz Gábornét, aki diszelnőknője marad továbbra is a fiuárházban.

A bécsi Népopera együttesének utolsó vendéjátékáról

(Mozart „Don Giovanni“-ja)

Ezen műről Goethe így ír Schiller Frigyesnek: „Az operához fűzött reményét Mozart „Don Giovanni“-jában végre teljesülve látna, nemhiába áll ezen mű egészen elkülönültem. Fájdalom Mozart tulkorai sirbaszálltával még vagyunk fosztva attól, hogy hasonló kiváló zenei alkotásokban lehessen részünk ezután is.”

A tegnapi előadáson a főszerepben Tauber Ernő valósággal excellált. Megvesztegetően déli megjelenésű Don Juan volt, ki az öntetszelgő, minden nőnél diadal-maskodó, ellenállhatatlan csábító alakját pompásan ábrázolta meg. Bandler Rezső imponálóan biztos főlénnyel s igazi művészettel játszotta meg Leporello nehéz szerepét és nem rajta múlt, hogy hangban — minapi rekedségéből még nem térvén teljesen magához — nem nyújthatta azt, mit nyilván szeretett volna, de fellépésével így is áldozatot hozott a közönségnek s megmentette az előadást. Corvinus igen jól diszpontált, felelmetes Komthur, Trau k. a. bájos, fürge Zelma volt. Az ensemble zeneszámok megbízható precizitással voltak betanítva és mindannyian hatásosan exekutáltattak. Lieger karnagy mindhárom estén igen alapos munkát végzett és csodálatra méltó, hogy egy-egy próba után mit volt képes produkálni. A zenekar — élén Kertész és Kürthy hangversenymesterekkel — valamint az igen ügyes s rutinos, Mica Faludy Wiesmüller Rott s Rothbart urak mindannyian szolid muzikáltságuk, műveltségük újabb dicsőretek tanújelét adták. A bécsi operatársulat ideszereződéséért a közönség az épp oly élelmes, mint áldozatkész Erdélyi direktornak feltétlen hálaival tartozik. Az auditoriumnak az utolsó két előadás annyira tetszett, hogy a Don Juanban az utolsó felvonás végén legszívesebben a szereplők felé harsogta volna: „A mielőbbi viszontlátásra!”

Guttmann Miklós.

TÉVEDÉS.

— Elvisz egy kanalat a vendéglőmből és most azt mondja, hogy tévedés volt?

— Persze, hogy tévedés volt. Azt hittem, hogy ezüst.

Megkezdődött a nagy karácsonyi occasió.

Ne gondolkozzon, hogy mit vegyen karácsonyra, jöjjön el Lukácshoz, hol úgy készpénzért, mint kényelmes heti, vagy havi részletfizetésre a legpraktikusabb karácsonyi ajándékokat jutányos áron vásárolhatja.

Női, férfi, leány- és férfiruhák, kabátok, mikádó, szövet- és bőrkabátok. Városi bundák. Női- és férfi pijamák.

Textilárúosztályunkban szepességi vásznak saját készítményű paplanok, ágygarnitúrák, női- és férfiruha, kabátszövetek legújabb divatu selymek óriási választékban

Lukács Ferenc & Co.

Színház mögött.

Üzletfelosztás miatt végeladásra

kerülnek mindennemű kézi-
munka anyagok, úgymint:
**STOROK, ÁGYTERÍTŐK,
GOBELINEK**
stb., kész és festett állapot-
ban minden elfogadható
árért kiadásitnak

Horváth Ernőné

5177 kézimunka-üzlete
Szinbáz utca 4. szám alatt.

Kézimunka-műhelyemet
továbbra is fentartom.

Harisnyák, keztyűk, gyer-
mek-szetter, selyem-
sál, nyakkendők, térfüggők
és még 1000 féle cikk
óriási választékban
a legolcsóbban

SZENSZKI-nél

2884 Sas-passage

Konyhaberendezés 3.000 leltől
Háló „ „ „ 9.000 „
Ebédli „ „ „ 25.000 „

Beszerezhet olcsón
mindenfélé butorokat

Engelstein Lázár

2504 cégnél

I. Vulcan (Nagy Sándor)-u. 10

Kedvezményes fizetési
feltételek mellett is.

Kepes Elek

orvosi kötszerész, Sas-passage 20.

Saját készítményű 23931

sérvkötők, haskötők,

gummi-
harisnyák,
speciális köt-
szerek, női és
férfi övszerek.

Nem kell reklám,

csak jó áru olcsó áron!

Hetiárjegyzék

Vizes pohár csiszolt	5-
Boros pohár csiszolt	350
Likörös pohár csiszolt	3-
Vizes kancsó kristály	30-
Boros palack kristály	30-
Mély lapos tányér fehér	15-
Csemege tányér fehér	10-
Teás, kávé csésze fehér	28-
Mocca csésze színes	20-
Teás, kávé készlet színes	400-
Mosdó készlet színes	450-
Etkező készlet felszerelve	1500-

Eladás nagyban és kicsinyben!

Fraji Komlós Testvérek

ORADEA NAGYVÁRAD

Gyári raktár, nagykereskedés

Str. N. Iorga Zöldfa-utca 13.

2622

Mi újság?

24 óra váradi árfolyamai

(A Banca Marmorosch Blanc & Co. S. A. közlése)

	Pentek (XI 26)				Ma	
	295-ös újít. s. után	295-ös zárt. után			nyitási előtti	
Magyar korona	392	395	390	394	386	393
Dollár	181 1/2	180 1/2	182	180 1/2	183	181 1/2
Cseh korona	542	536	542	537	544	539
Svájci frank	3510	35—	3515	3505	3550	3525
Oszták shilling	2570	2560	2575	2560	2590	2570
Francia frank	665	660	660	655	675	665
Angol font	885	882	885	883	893	887
Olasz lira	772	765	770	760	780	770

* **Panaszkodnak a postáskis-
asszonyok**, hogy nem fűtenek
sem a telefonközpontban, sem
a távirádán. Nagy, hideg termek
ezek, amelyekben ügyszólván
fizikai munkát végeznek a höl-
gyek, s most, hogy a tél küszö-
bén állunk, bizony alaposan fáz-
nak, sőt dideregnek szegény-
kéik. Pedig a portó, a telefon
és a távirati tarifa elég drága,
juttathatnának belőle az illeté-
kesek a hivatalos helyiségek
fűtésére is.

* **Orvosok nyugdíjazása.** A
közegészségügyi miniszter
Cosma L. Gábor dr nagyszal-
lontai községi orvost az ottani
kórház orvosául nevezte ki.
A miniszter nyugdíjazta
Kassay Kálmán dr-t, to-
vábbá Barna Ármán dr-t és
Ertler Mór dr-t, a nagy-
váradi városi tisztiorvosokat.
Nyugdíjba megy továbbá
Elek Sándor dr tenkei kör-
orvos is.

* **Biharmegye új közigazgatási
vezérfelügyelője.** Bukarestből je-
lentik: Biharmegyet egy új köz-
igazgatási vezérfelügyelőség ha-
táskörébe osztották be, a másod-
dik körletbe, melynek székhelye
Turn-Severin és vezetője Christea
Dimitrie az eddigi Peter Julian
helyett. Peter Julian vezérfel-
ügyelő a harmadik körlet veze-
tését vette át, melynek székhelye
Nagyszeben.

* **Az Izr. Nőegylet** ma, va-
sárnap délután 6 órakor
tartja a heti tea-délutánját a
Palace-étteremben. Bejárat
Str. Cosbuc (Szalárdi-utca)
felől.

* **Leégett egy híres porcellán-
gyár.** Prágából jelentik: A Karls-
bad közelében levő Alt-Rohlauban
leégett a világhírű porcellángyár.
A kenyér nélkül maradt négyszáz
munkás átment más üzemekbe.

x **Szerkesztői üzenetek:**
„Hú előzető”, jogos panaszát
magunkévá tettük. Az átvett
lap példányokból kiollózott há-
rom darab Kovács Testvérek-
féle egyenként 100 leies utal-
ványt kiadólivatalunknál nyug-
ta ellenében átveheti. Gon-
dunk lesz rá, hogy hasonló
sérelem ne érhesse. Utalvány
a 3-ik oldalon.

x Olcsóbb lett a „Die Dame”.
Második novemberi szám meg-
érkezett. Ára 65 Lei a Hege-
düs Hirlapírodában.

x Részlet fizetésre is előállít
temetéseket a „Kegyelet” Sas-
passage.

* **A nagyváradi Kath. Népszö-
vetség** november 28-án délután 5
órákor, a Kath. Kör dísztermében
ünnepélyt tart, melyre a tagokat
és a város keresztény polgárait
meghívja a vezetőség. Program: 1.
Megnyitó beszéd, tartja dr Cziffra
Kálmán, a nagyváradi Kath. Né-
pszövetség elnöke. 2. Zongora szám
előadja Szabó Mici urleány. 3.
Amerikai tapasztalatok, beszéd,
tartja Bertram Brunó, premontrei
kanonok. 4. Ének: Mayr Margit
hangversenyekesnő. 5. „A ke-
reszt”, szavaltat, előadja dr Popity
János. 6. Záróbeszéd. Belépődíj
nincs, de önkéntes adományokat
szívesen fogadnak.

* **Eljegyzés.** Fekete
Bözi (Ujpest), Klein Sándor
(Oradea), f. hó 25-én tartot-
ták eljegyzésüket. (Minden kü-
lön értesítés helyett)

* **Zahler Erzsébet a „Párisi kira-
kat”-ban és más szenzációs szin-
házi esemény tartja a Színházi
Újság legújabb számát, amely te-
le ötletes színházi intimításokkal
jelent meg. A Színházi Újság Er-
dély legjobb és legolcsóbb művé-
szeti hetilapja. Mindenütt kapha-
tó. Ára mindössze 10 lei.**

* **Mussolini utasítást ad...**
Rómából jelentik: Mussolini
legutóbb meghallgatta az or-
szág mind a hetvenhat prefek-
tusának jelentését a belső hely-
zetről, és megbizta őket, hogy
tevékenyen foglalkozzanak az
élélmiszer drágulásának kér-
désével a belföldi köcsön
propagálásával és tisztítsák
meg a tartományokat az anti-
fascizmus káros maradvá-
nyaitól.

x **Női ruha szabászatot és var-
rást** alaposan és pontosan csak Or-
bánnánál tanulhat. Rimanóczy-ut-
ca 13.

x **Olcsóbb lett a „Die Dame”.**
Második novemberi szám meg-
érkezett. Ára 65 Lei a Hege-
düs Hirlapírodában.

x **Vizum, gyorsan, pontosan**
a Hegedüs Hirlapírodában. —
Telefon 458.

SZÜCS

és szörmeárut

jutányosan szerezheti be

Leichnernél

Str. Giorogariu (volt Uri-utca 4.)

A „Franco-Romana és a „Carpatia” biztosító- intézetek fuzionál

(Bukarest, november 25. Saját
tud.) A Franco-Romana Általános
Biztosító Rt. és a Carpatia Ro-
mán biztosító Rt. november, hó
24-én tartották meg Bukarestben
a Franco-Romana palotájában
rendkívüli közgyűléseiket, ame-
lyen a két intézetnek fuzionát in-
dították ki. A fuzionált intézetek
továbbra is „Franco-Romana Általános Biztosító Rt.” cég alatt és
bukaresti székhellyel fognak mű-
ködni. E fuzió következtében a
Franco-Romana pozíciója a román-
iai biztosító intézetek sorában
igen megerősödik, mert a két in-
tézet üzletállományának összeol-
vasztása folytán úgy az életbizto-
sítási, valamint az elemi ágaza-
tokban is olyan respektábilis
stokk képződött, amely évente
mintegy 70 millió lej díjbevélt
eredményez. Ez a díjbevélt a
Franco-Romanat a biztosítóintéze-
tek között előkelő helyre állítja.

A Franco-Romana közgyűlése
a Carpatia-vel való fuzió kapcsán
beválasztotta igazgatóságába Em.
M. Brancovici egyetemi tanárt, az
Agricola vezérigazgatóját, ki a
bukaresti közgazdasági életnek
kiemelkedő személye, valamint dr.
Moskovits József nagyváradi
nagyiparost is. Sander I. igazga-
tót pedig cenzorrá választották
meg.

A két intézet fuzionát megelő-
zően, már november elsejei ér-
vénytel belépett a romániai ügy-
nöki és díjgyezménybe, mely
ténnyel nagymértékben biztosítot-
ták az összeolvadás sima lefolyá-
sát.

HIRDETMEY

Várad-velence közbirtokossági
tanácsa közhírré teszi, hogy 1926
évi rendes közgyűlést folyó év
december hó 27-én délután 3 óra-
kor tartja meg.

Oradea, 1926. év november hó
26-án.

Dancse János
elnök.

Comunitatea Evrească Orth.
Oradea.

Értesítés

Az orth. izr. hitközség választási bizottsága ezúton értesíti a
hitközség t. tagjait, hogy a kép-
viselőtestületnek harminchat meg-
üresedett tagsága választás után
betöltendő e célból a választást
az orth. izr. polg. iskola rajz-
termében

1926. december 12-én

vasárnap d. e. 9 óra 30 perc (fél tíz)
órától megszakítás nélkül délután
4 óra 30 percig (fél ötig) ültet ki
s ez meghosszabbítva nem lesz.

A választási névjajstromok no-
vember 28-tól december 5-ig a hit-
községi irodában közzélmére lesz-
nek kitéve, ahol is ezen idő alatt
a lajstromok elleni felszólamlások
írásban benyújthatók.

Azok, akik adóhátralék miatt
a választási lajstromból kihagya-
tak, ha adójukat időközben meg-
felelően rendezik, a névjajstromba
pótlólag felvételeknek s választói
jogukat szabályszerűen gyakorol-
hatják.

Oradea, 5687. Kislév hó 18-án.
1926. november hó 25-én.

Rózsa Rezső, Steiner Benjámin,
vb. jegyző. vb. elnök.

Amerika

Bertram Bruno előadása

A téma varázsa és a kiváló előadó, Bertram Bruno premonitri professzor közel ezer főt hallgatóságot vonzott tegnap délután a Kath. Kőr koncerttermébe. Bertram Bruno előadásában visszanyult egészen Amerika felfedezésének történetéig. Röviden vázolta az új földrész első századainak történetét mindig érdekes, izgalmas és lebilincselő elbeszélés módjára. Közel hozta Amerika szívét és megérezte az objektív látókörű tudós eszmévilágával, hogy miért kellett ennek a világrésznek azzá fejlődnie, ami ma, amikor

az utolsó száz év alatt lakosainak száma 10 millióról 110 millióra szaporodik.

A mai Amerikában minden embert annyira becsülnék, amennyit a munkája ér. A munka nem szégyen és Amerika azonnal észreveszi, mit jelent a technika fejlődése, a vasút, a telefon. Megkezdte a rengeteg nyersanyag kihasználását, mely bőven kínálkozik. A szén szinte a föld felszínén fekszik. Ercekből gazdag hegységei vannak, olajkútak, aranymezők. A gyárak munkás szükségletet teremtenek, a munkaalakalmak megindítják a kivándorlást. A városok hallatlan iramban fejlődni kezdenek.

Ma 34000 gyára van Newyorknak, amelyben 700 ezer munkás dolgozik, területe 964 négyzetkilométer, ami egyik végétől a másikig olyan távolságot jelent, mint Nagyváradtól Rév. Lakosainak száma pedig 9 millió.

Newyork nem terjeszkedhetett szélességben tovább, hiszen ma gyorsvonalat sebességgel több kell, egy óránál első negyedétől az utolsóig.

Megkezdte tehát a terjeszkedést felfelé. A felhőkarcolók építését. Newyork legmagasabb épülete ma 50 emeletes, 240 méter magas. Ebben az épületben 15000roda van és háromszázezer ember fér el fedelei alá. Napok keltenének ahhoz, hogy egy kíváncsi keresztüljárja.

Az idegenek szabadságáról beszélt még Bertram Bruno, majd bejelentette, hogy előadását vasárnap folytatja.

A hallgatóság lelkes tapsokkal köszönte meg azt az élvezetet, melyet Bertram Bruno értékes előadása szerzett neki. Az előadás megkezdése előtt Hand'el Zsuzska játszott el zongorán több Chopin piéce-t tehetségesen és sok megértéssel.

Sírkövetés. Néhaj Feldmann és családja vasárnap d. e. 11 órakor lesz megtartva, melyre rokonainkat s ismerőseinket ezenel meghívjuk. Özv. Feldmann Elásné és gyermekei.

Agyonverte a mostohaanyja

A dobresti csendőrség bejelentette a nagyváradai ügyészségnek, hogy a biharmegyei Lonkán e hó 26-án éjjel egy órakor meghalt Mátyás Ferenc 6 éves gyermek.

A csendőrségnek az a gyanúja, hogy a szerencsétlen kislány mostohaanyja, aki gyűlölte, halálraverte.

Mit végzett Jacob prefektus Bukarestben?

Jacob József prefektus, aki a vármegye és a város több fontos ügyében néhány napig Bukarestben tartózkodott, tegnap délután érkezett vissza Nagyváradra és az Estilap munkatársa előtt utjának eredményéről a következő nyilatkozatot tette:

— A földművelésügyi miniszter urat meghívtam Bihar megyébe, miután megyénk azok közé tartozik, ahol a legtöbb az agrársérelem. Garoflid miniszter kijelentette, hogy a parlamenti szünetben készséggel tesz eleget meggyásomnak és a helyszínen fogja tanulmányozni a panaszokat. Jelentettem a földművelésügyi miniszter urnak azt is, hogy egyes agronómok ellen, akik

ellen sok panasz érkezett hozzám, a legszigorubb eljárást indítottam meg. A miniszter úr helyeselte eljárásomat.

— A belügyminiszter urral Marcus rendőrprefektus jelenlétében megbeszéltük a nagyváradai államrendőrség reorganizációját, úgyszintén a szalontai államrendőrségnek a megszervezését is a szükséges személyi és dologi kérdésekkel.

— Ez ügyben úgy Marcus prefektus ur, mint a szalontai rendőrség vezetője memorandumot adtak át nekem, amelyet a belügyminiszter ur elé terjesztettem.

— A vármegyét illetőleg több fontos kérdésben folytattam tárgyalásokat a kultuszminiszter urral, azonkívül a vámszabadraktár ügyében is megbeszélést folytattam a kereskedelmi miniszter urral.

Elrekvirálták Jósika Mici lakását

Jósika Micinek, a nagyváradai színház volt drámai hősnőjének — mint ismeretes — az Astoria (Emke) palotában van a lakása. Jósika Mici az idén nem szerződött Nagyváradra. Ezidőszent Temesváron játszik, váradi lakását azonban továbbra is megtartotta magának, illetve édesanyja számára.

A lakásrekviráló bizottság tegnapi ülésén aztán

elrekvirálta Jósika Mici lakását Blage főhadnagy részére, azon a címen, hogy a lakás — a művészno eltávazása folytán — üresen áll.

Ugyanez az ülés foglalkozott özv. Bleda Lászlóéval is. Bleda déné a Wilson (Fűzes) utca 9. alatti saját házában levő lakását

ugyanis Chemeny József, a Goidu liceum tanára még a múlt évben elrekviráltatta magának, azon a címen, hogy Bleda dénének a szőlőhegyen is van lakása. Az urasszony hiába hivatkozott arra, hogy a szőlőhegyen nyáron lehet lakni, a rekquirálásra vonatkozó határozatot — téves információ alapján — a miniszterium is jóváhagyta.

Most aztán Bleda déné azt kérte a rekquiráló bizottságtól, hogy

adják vissza az ő városi lakását, viszont a szőlőhegyen hadd lakjon Chemeny tanár, aki szerint ott télen is lehet lakni.

A bizottság a jogos kérést teljesítette és Bleda déné végre beköltözhet a tulajdon lakásába.

Vizbe ugrott egy életunt tűzoltó

Budapestről jelentik: Tegnap délután két órakor a Lánchíd pesti oldalán feltűnt egy izgatottan szaladgáló férfi, aki folyton így kiabált:

— Nem bírom tovább az életet! Meg kell halnom!

Egy darabig szaladgált, aztán beleugrott a Dunába. A motorrendőrség kimentette a szerencsétlen embert, akít a Moh Istvánnak hívnak, foglalkozása tűzoltó és beszállították a tébolydába.

VILAGUTAZÓ

— Kérek egy kis támogatást, világművelő utazó vagyok.

— Na, mi újság Afrikában?

— Bocsnát, de ott még nem voltam.

— Hát akkor Ázsiában?

— Sajnos, még ott se.

— Amerikában, Ausztráliában?

— Kérem szépen, még nem...

— Na, de Angliáról csak...

— Sajnálom, de...

— Hallja, maga svindler, szélhámos, akkor maga nem egy világművelő utazó!

— Pardon, kérem, én igenis egy világművelő utazó vagyok, csak arról van szó, hogy most tíz perce indultam el.

Ha Nagy Mihály érne...

Emlékezés egy elhunyt váradai ügyvédre a pesti Kossuth-párt lakomáján.

Budapesten teljes tüzzel fel lángolt már a választási hadjárat, s a pártok hatalmas erőfeszítéssel végzik a szervezés nagy munkáját a különböző kerületekben. A siker sok biztató jele kíséri a kampányban a Kossuth-pártot, mely két vezére, Rupert Rezső és Nagy Vince vezetésével indult a küzdelemben, míg a testvér ellenzéki pártok polgári blokkját Rassay Károly viszi a győzelem felé, bár a győzelem a mai választótörvény feltételei közt nehezebb, mint valaha.

A Kossuth párt a Ferenc városban választási vacsorát rendezett, amelyen a kerület polgárai igen nagy számban vettek részt. Ennek a lakomának volt egy mélyen meghatározó mozzanata, amely minket különösen érdekel.

A lakoma egyik szónoka, aki maga is képviselőjelölt, dr. Kollmann Dezső, — mint az Estilap tudósítója jelenti — megemlékezett a párt egyik legjelentékenyebb erősségéről, akit a halál nemrégiben könyörtelenül elragadott hűséges hívei köréből.

Elmondta, hogy dr. Nagy Mihály már váradai ügyvéd korában egész fiatalon feltűnt ritka agitatorius tehetségével és szónoki képességével. A demokrácia igaz, meggyőződések gladiátora volt, elszánt és odaadó, művelt, lázongó lélek, aki gondolkodás nélkül áldozta önmagát a haladás és a szabadság gondolatáért. Elénken festette Nagy Mihály szenvedéseit, amiket maga vállalt, amikor úgy látta, hogy a reakciónak egy csapását elháríthatja egyéni győtreime árán. Beszélt keserű bujdosásáról, amikor a kerepesi temetőben mindennap friss virágot vitt egy ismeretlen nagyszakállú férfi Ady Endre sírjára. Azután felszabadult a lidércnyomás alól, s első feladatának tekintette, hogy az elnyomott kispolgárok és munkások segítségére ajánlja fel erejét.

— A szenvedésben, — mondotta a szónok — nem volt senki erősebb és megbízhatóbb, mint a küzdelemben oly fiatalon elesett barátunk. Forró szívével és gyönyörű talentumával állott közénk és önfeláldozó jóságával a népszerűség egészen megkülömböztetett fokára emelkedett. Szegény Nagy Mihály, ha ma élne, és lángoló hitével itt volna közöttünk, az ő neve a liszta előkelő helyén ragyogna és a parlamentben folytatná harcát az igazságért és a nép jogaiért...

A beszédet mély megindulással hallgatták s a pesti polgárok Nagy Mihály emlékére üritették poharukat.

Heyman szinkör

Ma, szombaton, vasárnap és hétfőn

A feledés országútján

Főszereplő: HELLA MOJA.

Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órakor.

Jön

A szépség titka

Főszereplő: Norma Shearer.

Jön

Invitare

La a XIII-a adunare generală ordinară a Fabricii de bere Dreher-Hagenmacher Oradea S. A., care se va ține la 16 Decembrie 1926, orele 12 a. m. în Oradea, în sala de consfățuire a Casei de Păstrare din Oradea.

Ordinea de zi:

1. Raportul consiliului de administrație și al comisiunii de control.
2. Prezentarea bilanțului și contului de profit și pierdere pe anul 1925—26, stabilirea acestuia și decizia în privința împărțirii profitului.
3. Decidere în privința scutirii de sub răspundere a consiliului de administrație și a comisiunii de control.
4. Stabilirea onorariului comisiunii de control pe anul 1926—27.
5. Expirând mandatul consiliului de administrație și al comisiunii de control, alegerea noului consiliu de administrație și a noiei comisii de control.
6. Sporirea capitalului social dela lei 30.000.000 la lei 40.000.000.
7. Modificarea paragrafului 6 din statute.

Diracțiunea

Cont de bilanț la 31 August 1926.
Activ: Intravilan de fabrică 31.250 lei, clădiri și instalațiuni de fabrică 47.032.404/04, butoaie 3.422.978/68, sticle și lăzi 18.678. trăsuri 180.946, rezerve de cash 229.859/26, rezerve de mărfuri și materiale brute 10 milioane 773.643/72, debitori și creanțe dela bănci 10.783.944/72, hărții de valoare 70.500. Total 72.544.204/42.

Pasiv: Capital social 30.000.000, contul avansurilor vărsate de către acționari 10.000.000 fondul de rezerve ordinar 289.325, fond de rezerve de devalvațiune 11.180.000, creditori 19.461.914/46, cont tranzitoriu 76.700, transport de profit din anul 1924—25: 112.532/63, profit din anul 1925—26: 1.432.732/33. Total 72.544.204/42.

Cont de profit și pierdere la 31 August 1926. Pierdere: Cheltuieli generale 19.024.207/65, amortizațiuni pentru fondul de rezerve de devalvațiune 3.800.000, pentru fondul de dubioase 200.000 transport de profit din anul 1924—25: 112.532/63, profit din anul 1925—26: 1 milion 432.732/33. Total 24.560.472/61.

Profit: Cont de bere 24.447.939/98, transport de profit din anul 1924—25 112.532/63. Total 24.560.472/61.

Szörmeárak

nagy választékban, olcsó árban

Balázs szücsnél

Mihai Viteazul (Nagypiac)-tér 2.
Wechsler-udvar

„BREAZU“

Természetes

Keserűvíz

nem okoz belbántalmakat, nem káros és nem fárasztja a vesét. Orvosok által elsőrendűnek elismerve. Előnyös ár, miután beviteli vám nem terheli. Kapható gyógyszerárakban, drogueriákban és fűszerüzletekben. Főraktár.

Fischer Emilnél

ORADEA,

Parcul Stefan Cel Mare 11.

Telefon 962.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastagabb betű 8 lei. A legkisebb apróhirdetés (10 szóig) 40 lei. Állást keresőknek 50 % engedmény. »Cim a kiadóban« je zésért külön 10 lej fizetendő. Címek után érdeklődők jegyzék fel a hirdetés mellett álló k.s számot és kérdezősködésnél hivatkozzanak arra. A „Nagyváradai Estilap” apróhirdetéseit mindennap kiragasztjuk a városi hirdetési oszlopokon és táblákon

LEVELEZÉS

„VASÁRNAPI Gondolatok” megírt helyen 11 órákor várom vasárnap. Udv. 815

PARIS. Leveled megérkezett. J.-é nem. Mindnyájan jól vagyunk sokszor csókolkunk. 833

„BOLDOGGA fogom tenni” levél van a kiadóban. 814

LAKÁS

OLDSZOBAS komplett, modern lakás. Kétszobás, fürdőszobás. Kétszobás garcon. Butorozott lakások. Üzlethelyiségek. Ingatlan-közvetítés Baláznénál, Józsa Miklós (Zöldfa) utca 21. Telefon 815. szám. 811

ÜZLETHELYISÉG a Vitéz Mihály (Nagypiac) téren forgalmas helyen kiadó. Cim: Oroszlán győgytár, Vitéz Mihály (Nagypiac) tér 14. 816

TÖBB csinos egy ágyas butorozott szoba, központban azonnala iűtés, világítással együtt, havi 1500 leiért kiadó. Bővebbet „Metropol” szálloda portásánál. 524

KERESÜNK sürgősen két fő udvari helyiséget, kertelen kívüli mosodának, ugyanilyet varroda céljaira. Iroda, Pável-utca 5. 820

ADÁS-VÉTEL

EGY csukott olajos gummikereke, nagyon szép kocsit eladó. — Klein Móránál, Poetul Goga (Baross) utca 11. 753

MIKSZATH: Noszty fiu esete című könyvét megvételre keresem. Cim a Hegedűs Hirlapirodába. 822

GYÖNYÖRŰ szép karácsonyi ajándékok olcsó bevásárlási forrása.

Műhímzés és ajurozás.

Berlini előnyömdában

Str. Prințul Carol (Orsolya-zárda épület) 2769

VILAGOSSZÜRKE mőkusbőrt keresek megvételre. Cim kiadóban. 832

KERESEK jókarban levő keresztúros zongorát. Rózsa állatorvos, Aradi-ut 27. 834

ALKALMAZÁS

FUSZERES segéd fiatal, románul, magyarul tudó és egy tanuló fizetéssel felvétetik. Ungár, Vitéz Mihály (Nagypiac) tér 10. 817

Megnyílt Butorraktár

Uj

hol mindennemű butor: u. m.: há ő, ebéd ő, uriszobák és konyhabutorok olcsó árban, kedvező fizetési és szállítási feltételekkel.

Saját készítmény! 3174

Alee Romei 2.szám (Deák Fereac-utca) Kereskedelmi Csarnokkal szemben.

SZOBALANYNAK ajánlkozok fiatal lány. Cimet Hegedűs Hirlapirodába kér. 797

DIVATSZALONBA elsőrangú szabásznő magas fizetéssel (direktrise) felvétetik. Ajánlatot „Prakszisom van” jelígre a Hegedűs Hirlapirodába. 791

INTELLIGENTES „deutsches Fräulein zu einem 5½ jährigen Mädchen gesucht, die auch im Haushalt mithilft. Adresse in der Redaktion. 818

SPECIAL angol nőiszabó munkás házakhoz ajánlkozok, jutányos díjazás mellett. Vasile Conta (Hálász) utca 37. 827

SUCHE verlässliche Frau oder Fraulein zu Kindern. Hornyánszky Rimanóczy-utca 7. 826

KÖNYVELES és levelezésben jártas, szép írással bíró fiatal tisztviselőt keres iparvállalat. — Részletes ajánlatokat „Szorgalmas 1926” jelígre a Hegedűs Hirlapirodába. 821

TANULÓNAK való fiu és leány felvétetik. Berger szalon, I. C. Bratianu (Szaniszló) utca 1-a. 823

VARRÓLEANY konfekciós munkához felvétetik. Apolló fűszerüzlet, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 55. 824

KERESEK egy megbízható kisasszonyt, vagy asszonyt gyermekek mellé. Hornyánszky, Rimanóczy-utca 7. 825

PÉNZTARKEZELÉSben jártas pénztárosnő azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok a Hegedűs Hirlapirodába „Részvénytársaság” jelígre kéretnek. 828

PERFECT magyar-német gépiro (nő) elsőrangú gyakorlott munkakerő, aki egyéb irodai teendőkben is jártas, helybeli iparvállalatnál felvétetik. Cim a kiadóban. 829

KOMOLY megbízható mindenes szakácsnő magas fizetéssel felvesz Szabó, Pável-utca 5. 830

TÜZIFA eladásban jártas ügynököket keresek fix és jutalékosra. Cim a kiadóban. 831

KÜLÖNFÉLÉK

OLIVENZER lelt elsőhelvű betáblázásra, harminczet kézibiztosítókra kisebb tételekben kölcsönkihelyezés végett sürgősen keresünk. Iroda, Pável-utca 5. 819

MEGNYÍLT új nőiruhaszalon, legegánsabb angol, francia munkák, gyermekruhák olcsón létszülnek Kaufmann kézimunkaüzletben. I. C. Bratianu (Szaniszló) utca.

INGATLAN

HAZHELYEK Wilson (Füzes) utca folytatásában nagyon kedvező részletfizetésre 25.000 leltől kaphatók. Topsál Vilmos, Lázár György-utca 20. (v. Uri-u. 56.)

Fest. Tiszti nap alatt

Kalinovcsán

a Sas alatt

Mos. 2779 Vasal

Esőernyő

legolcsóbb a készítőnél

Rosenberg Testvérek

Nk. Iorga (Zöldfa-u) 8. — Behuzás, javítás gyorsan készűl. 2457

Ruhákat

Gallérokak

fest, tiszt

legszebben mos, vasal

Szabó László

Take Ionescu Körös-utca 1.
Fiók: Baz-árépület Bul. Reg. Ferdinand

Frenczel

Oradea, Vlahuța-utca 44.

Telefon: 913.

Épület üvegezési vállalat

láb- és tükörüveg

nagyraktára

2932

Mikulás cuorkák

legelőnyösebben

beszerez-

hetők

Bulv

Reg. Ferd

24. sz. Piebănia

palota

Végladás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a

Hercules vasúzet

Alexandrii (Ieleki)-utca 2. áruraktárát megvettem és azt a legolcsóbb árban kiárusítom. Minden cikkből

30 százalék

engedményt adok. Az áru vételkötelezettség nélkül megtekinthető.

Tisztelettel

SPITZ

3152

vaskereskedő.

Ro-Ro-Rozi!

Az új világsláger 36.— lei.

Kapható

a Hegedűs Hirlapirodában.

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.